

Wybrzeże Kości Słoniowej – konflikty zbrojne

W średniowieczu północna część Wybrzeża Kości Słoniowej pozostawała pod panowaniem badanych państw: Ghany, Mali i Songhaju. W drugiej połowie XV wieku do wybrzeży dotarli pierwsi podróżnicy portugalscy. W XVII-XVIII wieku rozpoczęła się penetracja Francji, która założyła forty Assagny i Grand Bassam, będące głównymi ośrodkami wywozu kości słoniowej (stąd nazwa kraju). W XIX w. rozpoczęła się kolonizacja francuska. Pierwsze stałe posterunki powstały w 1843 roku. Wybrzeże Kości Słoniowej od 1893 roku jest kolonią francuską, od 1895 roku – w składzie Francuskiej Afryki Zachodniej. W 1958 roku uzyskało autonomię jako członek Wspólnoty Francuskiej, w 1960 roku pełną niepodległość, zachowało jednak silne związki polityczne i gospodarcze z byłą metropolią. Od 1960 roku do śmierci w 1993 roku na czele państwa stał F. Houphouët-Boigny, założyciel i przywódca Partii Demokratycznej. Po nim urząd prezydencki przejął H. Konan-Bédié.

Niespodziewanie po zamachu stanu w 24 XII 1999 roku prezydent Bédié został obalony i wygnany z kraju. Jego miejsce zajął generał Robert Gueï, który ogłosił przejściową konstytucję, a kluczowe stanowiska ministerialne powierzył wojskowym. W październiku 2000 roku odbyły się wybory prezydenckie, w których zwycięstwo odniósł Laurent Gbagbo. Wybory nie zostały uznane przez jego przeciwników, krajem wstrząsnęła seria krwawych zamachów. Generał Gueï dokonał nieudanej próby puczu. Partie partyzanckie domagały się ustąpienia prezydenta opanowały północną i zachodnią część kraju. Wojskowe wsparcie Francji, z którą Wybrzeże Kości Słoniowej związane jest układem o wzajemnej obronie nie zdołało doprowadzić do normalizacji w kraju.

Rysunek 1. Mapa Wybrzeża Kości Słoniowej

Źródło: *Popularna Encyklopedia Powszechna*, Wydawnictwo Fogra, Kraków, 1999 r.

Wybrzeże Kości Słoniowej, kraj położony w zachodniej Afryce, w ostatnich dziesięcioleciach doświadczyło kilku istotnych konfliktów zbrojnych, które miały znaczący wpływ na stabilność i rozwój kraju. Konflikty te były wynikiem złożonych napięć politycznych, etnicznych i gospodarczych.

Wojna domowa w 2002 roku

Wojna domowa w Wybrzeżu Kości Słoniowej, która wybuchła w 2002 roku, była jednym z najbardziej znaczących konfliktów w historii kraju. Konflikt rozpoczął się, gdy rebelianci,

głównie z północnych regionów kraju, przeprowadzili zamach stanu, który doprowadził do wybuchu walk między rządem a siłami rebeliantów. Rebelia była wynikiem niezadowolenia z rządów prezydenta Laurenta Gbagbo, który był oskarżany o korupcję i marginalizowanie północnych regionów kraju.

Wojna doprowadziła do powstania dwóch głównych frakcji: rządowej i rebeliantów, którzy kontrolowali północną część kraju. Konflikt pogłębił podziały etniczne i regionalne, a w jego wyniku zginęło kilka tysięcy osób, a miliony zostały zmuszone do opuszczenia swoich domów. Zawarte w 2003 roku porozumienie pokojowe, znane jako Porozumienie z Linas-Marcoussis, pomogło w zakończeniu działań wojennych i doprowadziło do utworzenia rządu jedności narodowej, który miał na celu stabilizację sytuacji w kraju.

W 2003 roku w Paryżu zawarte zostało porozumienie pokojowe pomiędzy przedstawicielami prezydenta, zwalczającymi go partiami partyzanckimi i przywódcami opozycji. Układ spotkał się z krytycznym przyjęciem w kraju, podczas gwałtownych zamieszek w Abidżanie spłonęły ambasady Francji i Burkina Faso. [Popularna Encyklopedia Powszechna, 1999]

Na Wybrzeżu Kości Słoniowej w połowie września 2003 roku ujawniła się uzbrojona opozycja i pod koniec roku kontrolowała więcej niż połowę państwa. Francja wzmocniła swoją obecność wojskową, początkowo dla bezpieczeństwa cudzoziemców, później dla monitorowania rozejmu. Jednakże wojska rządowe i ruchy opozycyjne na północy i zachodzie nie przestawały walczyć, dokonując poważnych naruszeń praw człowieka w stosunku do cywilów i żołnierzy, nie obawiając się zbytnio możliwością ukarania za swoje zbrodnie.

W niektórych miejscach odkryto i udokumentowano pozasądowe egzekucje i masowe zabójstwa, jednak pozostały one niewyjaśnione i bezkarne. W atmosferze rasizmu, wielu cudzoziemcom, zwłaszcza z Burkina Faso, Liberii i Mali zniszczono domy, ale też wielu cudzoziemców zginęło w atakach

sił rządowych na dzielnice biedy. Ludzie pochodzący z północy Wybrzeża Kości Słoniowej cierpieli przemoc i prześladowanie. Setki tysięcy ludzi będących w strefach walki i na południu uciekło na zachód i północ.

Sytuacja w całym kraju – byłej kolonii francuskiej – jest aktualnie bardzo napięta. Wojska francuskie, wchodzące w skład sił pokojowych ONZ, usiłują zapobiec aktom przemocy i grabieży. Doszło do nich po zniszczeniu przez Francuzów całego lotnictwa wojskowego Wybrzeża Kości Słoniowej. Francuzi odpowiedzieli w ten sposób na atak lotniczy na północy kraju, w rezultacie którego dziewięciu ich żołnierzy i jeden amerykański pracownik cywilny poniosło śmierć. Północ kontrolowana jest przez rebeliantów zwalczających rząd prezydenta Gbagbo. [Wybrzeże Kości Słoniowej: napięta sytuacja, zabiegi dyplomatyczne, 8 listopad 2004]

Rada Bezpieczeństwa ONZ jednogłośnie uchwaliła embargo na dostawy broni do pogrążonego od dwóch lat w wojnie domowej Wybrzeża Kości Słoniowej. Sankcje są karą za złamanie przez armię rządową podpisanego półtora roku temu rozejmu. Podjęta na początku listopada próba ofensywy armii rządowej przeciwko kontrolującym północ kraju rebeliantom przerodziła się w starcia z wojskami francuskimi pełniącymi od półtora roku funkcję rozjemcy. Zginęło dziewięciu francuskich żołnierzy, a w odwecie Francja zniszczyła lotnictwo Wybrzeża Kości Słoniowej. Mimo embargo władze Wybrzeża Kości Słoniowej zapowiadają odbudowę lotnictwa. Poprzednie samoloty i śmigłowce kupowano na Białorusi będącej najpopularniejszym dostawcą broni dla Afryki. [ONZ ogłasza zakaz dostaw broni na Wybrzeże Kości Słoniowej, 11 listopad 2004]

Kryzys polityczny i kontrowersyjne wybory (2010-2011)

W 2010 roku Wybrzeże Kości Słoniowej znalazło się w centrum międzynarodowej uwagi z powodu kontrowersyjnych wyborów prezydenckich. Prezydent Laurent Gbagbo, ubiegający się o

reelekcję, został oskarżony o fałszowanie wyników wyborów, które oficjalnie wygrał jego rywal, Alassane Ouattara. Konflikt polityczny przerodził się w otwarty kryzys zbrojny, gdy obie strony zaczęły walczyć o kontrolę nad krajem.

W wyniku działań wojennych, które trwały od grudnia 2010 roku do kwietnia 2011 roku, doszło do licznych brutalnych starć między zwolennikami Gbagbo a siłami lojalnymi Ouattara, wspieranymi przez siły międzynarodowe, w tym francuskie wojska. Kryzys ten doprowadził do śmierci około 3 000 osób, a wielu cywilów zostało dotkniętych przemocą i zniszczeniami. Laurent Gbagbo został aresztowany przez siły ONUCI (Misja Organizacji Narodów Zjednoczonych w Wybrzeżu Kości Słoniowej) i przewieziony do Międzynarodowego Trybunału Karnego w Hadze, gdzie postawiono go w stan oskarżenia.

Konflikty związane z działalnością grup ekstremistycznych

Choć nie jest to tak dobrze udokumentowane jak wcześniejsze konflikty, Wybrzeże Kości Słoniowej również borykało się z problemem działalności grup ekstremistycznych. W 2016 roku doszło do kilku ataków terrorystycznych, w tym na popularne miejsca turystyczne, takie jak plaże w Grand-Bassam. Ataki te, przeprowadzone przez grupy powiązane z Al-Kaidą, były wymierzone w międzynarodowych turystów i miały na celu destabilizację kraju oraz osłabienie jego gospodarki turystycznej.

Współczesne wyzwania

Mimo zakończenia największych konfliktów zbrojnych, Wybrzeże Kości Słoniowej nadal zmaga się z wyzwaniami związanymi z budowaniem trwałego pokoju i stabilności. W kraju trwają wysiłki na rzecz pojednania narodowego, reformy systemu politycznego i poprawy sytuacji gospodarczej. Rządy prezydenta Alassane Ouattary, który objął władzę po zakończeniu kryzysu w 2011 roku, stawiają czoła wyzwaniom związanym z rozwojem

gospodarczym, korupcją i napięciami społecznymi.

Konflikty zbrojne w Wybrzeżu Kości Słoniowej ukazują złożoność problemów politycznych, etnicznych i społecznych, które wpływają na stabilność i rozwój kraju. Choć postęp został osiągnięty w zakresie przywracania pokoju, długotrwałe rozwiązania będą wymagały dalszych wysiłków zarówno ze strony rządu, jak i społeczności międzynarodowej.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.